

praska. Kar obžalujemo, je edino le to, da se pri teh veselicah, kakor po drugod istotako tudi pri nas čuje več nemške besede, nego domače slovenske. Ali stvar je težavna, ker strogo narodnih močij nimamo toliko, da bi zamogle za se društvo dostojno in času primerno vzdržavati, zato je treba, da se tu in tam včasih eno oko zatisne. Ker že o naši čitalnici poročam, naj dostavim še to, da je dosedanji mnogozaslužni predsednik g. Davorin Kaiser že pred nekoliko meseci iz društva izstopil, seveda na občno obžalovanje. Kriv je bil vsemu razporu nek magjarski pritepenec, ki je hotel po sili društveno dvorano pri svojih plesalnih vajah rabiti, čemur pa odbor ni privolil. Iz istega povoda odstopil je še tudi nek drugi odbornik, tako, da smo si že bili za obstanek društva v skrbah; vendar se je kmalu zopet vse poravnalo. Le bivši g. predsednik se nam še vedno odteguje. Društvo vodi sedaj podpredsednik g. doktor Gregorič; velike zasluge za razvoj naše čitalnice ima njeni obče priljubljeni in vešči blagajnik čest. gospod Terstenjak.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Dalmatinski deželni zbor je bil naglo razpuščen, ker so baje dunajski ministri se bali, da nebi cesarja za zedinjenje Dalmacije z Hrvatsko poprosil. — Zadnji čas so ljudje začeli tožiti zaradi sleparij pri moki, ker se zlasti onej, ki se melje na parnih mlinih, nalašč veliko zmetega belega kamenja primeša in tako kamenje namesto kruha prodaja. — Pri volitvah za državni zbor so Čehi sijajno zmagali ter zopet ne pojdejo na Dunaj. — Tukaj je denarni mešetar Leitner napovedal krido in ljudje izgubijo više 300.000 fl. največ tisti, ki so na veliki loteriji igrali in mu po obrokih za različne loterijske dobitke denarjev pošiljali. — Donava je začela močno napenjati se in bati se je velike povodnji na Dunaju. — Ruski poslanik Ignatijev bil je od svetlega cesarja častno zaslišan in na veliki ples v cesarskem dvoru povabljen in sijajno počeščen; to kaže, da nas Magjari še ne bodo brž v vojsko zoper Ruse zaradi grdih Turkov zapleli. — Ogerski minister Tisza je z vsemi tovariši odstopil, ker mu naši ministri niso privolili, da bi Magjari z nacionalno banko delali, kakor bi hteli in na našo škodo bankovce izdajali. Cesar so odpoved sprejeli in poklicali več Magjarov, naj prevzamejo službo ministra, ali vsaki se je branil, ker se vsaki boji kljubovanja Tiszajevega v državnem zboru; vsled tega so cesar Tisza-ja zopet pozvali, naj prevzame ministrovanje; to pa je hud posel, ker so magjarske kase prazne, dače pa že grozno velike; treba bo honvede razpuštiti, cesar pa Magjar storiti neče — ali sila kola lomi!

Vnanje države. V nemškem cesarstvu odirajo razne banke ljudi tako, da so v par letih prebivalec pobrale več kakor 1000 milijonov. Kulturna

borba pa razsaja naprej; te dni so kardinala Ledohovskija, ki pa stanuje pri sv. Očetu v Rimu, obsodili na 2 leti v ječo; katoliški stariši v Westfalskem in na Rajnu so sklenoli svojih otrok nikakor ne pošiljati v šole, v katere je mešniku kršč. nauka hoditi učiti prepovedano. Pruski oficirji pravijo, da bodo Francozi v zvezi z Avstrijo Nemcem napovedali boj brž ko se Rus in Turk začneta tepsti. — Francoski minister Decasez je 12 ur prikrival vest, da je turški veliki vezir Midhat-paša odstavljen, in je med tem veliko svojih turških dolžnih pisem prodal in se goljufno obogatil; pravijo, da bode moral odstopiti. — Angleški ministri bi še vedno radi šli Turka braniti, se pa že ne upajo prav; lani meseca decembra so se jim na morju razbile 204 ladje in 14 parobrodov. — Včeraj bila je v Severni Ameriki volitev novega predsednika republike. Kdo je izvoljen, še ni znano.

Turške homatije. Magjari so svojim mohamedanskim bratom Turkom dali svet, naj se brž s Srbi in Črnogorci v miru spravijo, a videti je, da se bodo težko pogodili do 1. marca. Črnogorci zahtevajo zemljo do morja in Skadarja in vojno odškodnino v denarjih, Srbi pa ponujajo mir, če se jim da Bosnija, Stara-Srbija in Hercegovina proti plačevanju letnega davka Turkom. Sultan v Carigradu se vedno boji za svoje življenje; pretečeni teden je odstavil nemirnega Midhad-pašo, sedaj pozivlja vojake od ruske meje v Aziji v Carigrad, da ga branijo zoper turške dijakke ali softe in razkačene mohamedanske pope. V Bosniji Turki strašno divjajo in je zopet 2500 beguncev pribežalo k nam v Avstrijo; reve razun življenja niso rešile ničesar. Zoper Ruse se Turki orožajo, kolikor jim je le mogoče; v Aziji so celo zaprte hudodelnike spustili, orožali in poslali čez mejo proti Kavkazu; tudi čez Donavo v Rumunijo so Orkesi vdrli 3krat in začeli ropati, umarjati in požigati. Angleži sicer pravijo, da ne bodo Rusi tolikim turškim nesramnostim odgovorili z vojsko, ali to je neverjetno; Rusi ne bodo lehkomišljeno, ampak dobro prevdarjeno in vrlo pripravljeni začeli boj; ali se pa bo že 25. febr. začel ali z 1. marcem ali pozneje, to ne dela veliko razločka. Veliki knez Nikolaj je že toliko zdrav, da je iz Kišeneva zamogel odpeljati se v Odeso. Njegova vojska dobi še novih 45.000 mož v podporo. Ukazal je tudi napraviti 34 novih bolenišnic z blizu 20.000 posteljami; to kaže na krvav boj. Na rumunskih železnicah delajo 2. in 3. progo, da se bodo Rusi hitreje prevažali proti Donavi. — Perzijski kralj je gotovo zavezuik Rusov, ker je začel 30.000 vojakov porivati na turško mejo.

Za poduk in kratek čas.

Pustna ali postna pridiga za pijance.

+ Izvoljeni poslušalci! Vi večkrat slišite pridige o grdobih, hudobiji in nevarnosti pijanče-

vanja. Pijančevanju sta vzrok vino in žganje; oboje: vino in žganje pa sta, kakor vsi vemo, dobre in koristne reči; dobra in koristna reč pa mora tudi dobre in koristne nasledke imeti. Ker je pijančevanje ali bolje prav povedano pijanost naravni nasledek obilnega zavživanja dobrega vina ali dobrega žganja, mora tudi pijanost biti dobra in koristna. Naredil sem Vam torej pust. pridigo o dobrih in koristnih lastnostih pijanosti in pijančevanja. Obilno zavživanje vina in žganja ali pijančevanje je dobro in koristno: I. za celo človeško društvo in II. za pijanca. I. Pijančevanje je koristno celemu človeškemu društvu, ker skoro vsem stanovom daje zaslužek, zaslužek pa je dobra reč, torej tudi pijančevanje. Pijančevanje daje zaslužek oštrju ali krčmarju, kateremu ni treba delati in se truditi, ker mu pijanec nosi za vino in žganje v potu svojega obraza zaslužene krajearje, od katerih krčmar brez velikih skrbi dobro živi. — Pijančevanje daje zaslužek zdravniku, ker pijanec često sebi ali komu drugemu v pijanosti glavo prebije, roko ali nogo zlomi, ali se vsaj po noči domu gredé zvrne v jarek ali na kup kamenja ter se pobije. Da se to popravi, treba je zdravnika, ki si pri pijancih veliko zasluži ter se pošteno preživi. Pijančevanje je tudi vzrok dolgotrajnim boleznim (nekdo je računal, da $\frac{2}{3}$ bolezni pride od pijančevanja), zato imajo od pijancev razve zdravnikov tudi lep zaslužek postrežniki v bolnišnicah, lekarji ali apotekarji in grobar, kateremu neki pijanci največ dela, torej tudi zaslužka dajo.

Dalje pijančevanje skoro vsem rokodelcem zaslužek priskrbi, postavimo: glažarju, če pijanec pobija glaže, kupice in okna; mizarju, če podira in tere stole in mize; krojaču, kedar si raztrga suknjo in hlače, klobučarju, ker po noči malo-kedaj prinese svoj klobuk domu; lončarju, ker domu prišedši rad meče skleda in krožnike za vrata ali za ženo. Ponočnim čuvajem preganjajo pijanci dolg čas; beričem dajo dela, da jim ni treba lenobe pasti in sodnikom zboljšujejo zdatno njihove plače, ker imajo z njimi dosta dela, delo pa daje zaslužek. Naposled je pijančevanje tudi državi na veliko korist. Znano Vam je, da ima vsaka država veliko kajh, ječ in kaznilnic, ktere mora z velikimi stroški vzdrževati. Za koga bi pa država te že obstoječe zavode vzdrževala, če bi pijancev ne bilo, ker nekdo je trdil, da v teh zavodih stanuje po $\frac{2}{3}$ udov vinske bratovščine. To so glavne koristi pijančevanja za celo človeško društvo.

II. Pijančevanje pa je tudi za pijanca dobro in koristno. Vino namreč razveseljuje človeško srce, veselo srce pa je velika sreča za človeka na tem svetu. Zato gre človek, če je žalosten, čmeren in pobit od vsakdanjih skrbi, navadno v krčmo in vino mu „spodi vse skrbi“. In kdor si vselej svoje skrbi z vinom spodi, temu se večasih zgodi, da sčasoma vse njegove posvetne skrbi prevzeme krčmar ali kak dober prijatelj; on pa potem veselo živi brez vse skrbi.

Pijančevanje daje dalje človeku srčnost, pogumnost in korajžo; same lepe lastnosti, ki pridejo od pijančevanja, kar pijanci tudi dobro vejo, ker pojejo: „En glažek ali pa dva, to nam korajžo da“. In korajža je dobra, velikokrat potrebna lastnost. Marsikteri bi ne lagali, ne kral, ne ropali, ne ubijali, ko bi ne imeli korajže. Podložniki bi predpostavljenim ne ugovarjali, ne se ustavljali, ne puntali, ko bi ne imeli korajže. Otroci bi ne žalili starišev; sin bi ne bil zapeljivec, hči ne vl. žena bi ne goljufala moža, in mož bi ne napravil vsega premoženja po grlu, ko bi ne imel korajže.

Da so res to nasledki korajže, ki pride iz pijančevanja, morem Vam z nekterimi izgledi še potrditi, in sicer z resničnimi izgledi, ker so bili popisani v poštenih časnikih, ki ne pišejo laži. V takih časnikih se je že večkrat bralo: ta in ta se je obesil; ko so ga ljudje odvezali, našli so v njegovem žepu prazen glaž. Spet smo brali: ta in ta se je ustrelil in zraven njega je ležal prazen glaž. Zakaj sta oba imela zraven sebe prazne glaže? Zato, ker sta si z žganjem naredila poprej korajžo, sicer bi se prvi ne mogel obesiti, in drugi ne ustreliti. Spet smo brali in pred porotnimi sodnijami lahko slišimo, da je mož v pijanosti svoje otroke suval in pretepaval, da bi takoj lahko dušo izdihnoli, da je ženo ob tla vrgel in z nogami teptal, da je z polenom, s sekiro, s puško domače preganjal. Ker je povedano, da je mož delal to v pijanosti, vemo od kod je imel toliko korajže. Nasproti pa tudi beremo, da je žena z burkljo preganjala otroke in družino, da je lastnega otroka vrgla v oštariji pod klop, da je pustila moža in otroke in šla Bog ve kam, da je lastnega moža ubila. . . . Za taka dejanja je pač treba korajže. Vsi pa vemo, da imajo ženske od narave malo korajže, morajo si jo toraj izposoditi od vina ali žganja, kakor možki.

Po tem premišljevanju o koristi pijančevanja zdaj sklenemo rekoč: Če tedaj hočeš biti bolehav, jezljiv, slab, ubog, nezadovoljen — bodi pijanec. Če hočeš biti razcapan, zaničevan, zasramovan in preklinjan — bodi pijanec. Če hočeš biti lenuh, zapravljivec, pohujšljivec, v sramoto vsem ljudem — bodi pijanec. Če hočeš biti nehvaležen sin, krut mož, neusmiljen oče — če želiš svoji ženi žalost, svojim otrokom sramoto in vsem domačim nesrečo — bodi pijanec. Če hočeš svoj razum zgubiti, svojo voljo otrpnoti, svoje premoženje zapraviti — bodi pijanec. Če hočeš imeti poštene za sovražnike, hudobneže pa za prijatelje; — če rad živiš v razprtiji, v sovraštvu, v prepiru; — če bi se rad naučil kleti, lagati, obrekovati, — bodi pijanec. Če bi rad kmalu jedel prežgano juho, če se ti slina cedé po kaši, ali bi hitro rad nesrečno umrl in se večno pogubil — bodi pijanec. Amen!

Smešničar 7. Nekdo je rad pil belo vino, a vsled tega dobil rudeč nos. Misli si je pomagati

ter je začel piti rudeče vino, češ da dobi sedaj bel nos, a namesto belega, ali rudečega nosa dobil je popolnem bakrenast ali „kufernast“ nos. „Priatelj“ mu veli šegavi sosed, „hodi k kovaču in prodaj svoj „kufer“ na nosu!“ Jezen mu odgovori oni rekoč: ravno pridem od kovača in ta mi je djal, da je budalast osel vsak, kateri pravi, da je pravi „kufer“ to, kar imam na nosu.

Razne stvari.

(V Celovcu) so malo pred mestom v potoku našli truplo ondotnega starega licejalnega knjižničarja Bretterkleeberja. Ranjki je bil tudi Slovincem pravičen in je skrbel za nakupovanje slovenskih knjig. Ali je zgoli po nesreči umrl ali vsled kakega zločinstva, to ni znano.

(Za pribegle vstaje v Avstriji) je daroval č. g. Dr. M. Živkov 8 fl. blagorodna Ljudmila 2 fl. Odposlali smo 22 fl. Ostane 10 fl. 10 kr.

(Pri gornjih Hočah) pri Mariboru so poljanci vozili les za ubogega pogorelega; ravno pred predstojnikovo hišo pa prilomasti 5 divjakov nad vozače, prevrže vozove, natepe živino in vozače in izbije enemu 2 zoba. Lep zgled surovosti!

(Dr. Štefan Kočevar) starosta slovenskih narodnjakov v Celju imenovan je za c. k. svetovalca.

(Snegov plaz) je iz planine Grimming na gornjem Štajerskem z silnim trušom udaril na veliko cesto in ubil 2 konja in eno žensko, 2 možka pa hudo ranil.

(Štajerska kmetijska družba) je od 6—7. febr. obhajala svoj letni občni zbor in je med drugim tudi sklenola pripomoči, da se v Gradcu in v Mariboru osnujejo letni vinski sejmovi.

(Spremembe v Lavantinski škofiji.) Č. g. Jož. Valenčak je prestavljen za 2. kaplana v Trebnju, in č. g. Mat. Karba za kaplana na Dobrni. — Kaplanija na dravsk. polji ostane začasno izpraznjena.

Družbe III. 16. febr. Andraž Muršec v Žikareh; 19. febr. Bikošek 2500 fl. v Konjicah, Jernej Dobršek 2056 fl. v Konjicah, Jakob Dreo v Jelovcu 2085 fl. Mat. Rodošek v Doleni 425 fl. 20. febr. Peter Canjko v Slomu 360 fl., 21. febr. Tomaž Čuš v Vratislavcih 3850 fl., Jakob Polajžar v Stonjskem 550 fl., Anton Rihter 2005 fl. v Bistrici, Jože Janžekovič v Poljancih 225 fl., 23. febr. Treza Šust v Črešnovcih 4261 fl., Franc Jonik v Sevnici 2301 fl., Peter Medved v Šegavi 1850 fl., Franc Gradišnik v Gorici.

Listič uredništva. G. L. če je mogoče popularno, se vé da lepo prosimo; g. M. G. v Šik. se porabi prilično g. F. Š. pri sv. D. ne sodi, žalili bi Vašega sosedu i svojega naročnika; g. Kr. v C. prihodnjič!

Najnovejši kurzi na Dunaju.

Papirna renta 63 05 — Srebrna renta 68 50 — Zlata renta 74 80 — Akcije narodne banke 838 — Kreditne akcije 148. — Napoleon 9 84 — Ces. kr. cekini 5 88 — Srebro 114 50.

V Mariboru. Krompir 3 fl. 10 kr. Hl. — fažol 14 leča 30, grah 28 kr. Kg. — Pšeno 12 kr. liter. — Pšenično gres 26, prednja moka 22, srednja 17, polentna moka 12 kr. Kg. — Kravje maslo 1 fl. 20 kr. svinjsko maslo 90, slanina frišna 54, slanina prevojena 86 kr., puter 1 fl. — kr. Kg. — Jajce 2 1/2 kr. vsako. — Govedina 44, teletina 52, svinjetina mlada 52 kr. Kg. — Mleko frišno 12, posneto 10 kr. liter. — Drva trda fl. 3 — mehka, fl. 2 80 Kbmt. — Ogelje trdo fl. 1 —, mehko 60 kr. Hl. — Seno 3 fl. 70 kr. slama 2 fl. 80 kr., stelja 2 fl. 30 kr. za 100 Kg.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrib.

(1 Hl. = 1as/₁₀₀ vag. — 100 kilo = 1 cent in 78 1/2 funta.)

Mesta	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Taršica	Proso	Ajda
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Maribor	9 —	6 60	5 10	3 60	5 30	5 10	5 10
Ptuj	8 80	6 50	5 20	3 40	5 35	5 20	5 20
Ormož	7 32	6 17	5 70	2 92	4 80	7 80	4 88
Gradec	10 26	7 85	5 —	4 9	5 —	—	4 88
Celovec	9 02	7 90	5 50	3 10	5 14	4 46	5 36
Ljubljana	9 75	6 40	4 70	3 27	6 80	4 70	5 85
Varaždin	9 —	6 80	5 70	4 —	4 80	6 30	4 80
Zagreb	8 20	6 40	6 —	3 70	5 50	6 —	4 40
Dunaj	13 47	10 70	8 10	3 45	7 80	—	—
Pešt	12 85	9 25	7 40	7 72	5 70	5 —	—

Konjerejcem na znanje!!

Podpisani ima za plemenje, dva c. k. državna žrebca; 1. „Umbur“ je žrebec pravega angleško-normanskega plemena, 4 leta star in 174 ctm. visok; 2. „Springinsfeld“ je žrebec na pol čiste angleške krvi, 5 let star in 168 ctm. visok. Žrebca se spuščata od 15. februarja do 30. junija t. l. vsaki den ob 7. uri zgodaj in ob 6. uri zvečer.

Rače, 12. februarja 1877.

1—3

Franc Bothe.

Vsake vrste semena,

n. p. za travnike, polje, vrte, zelnike itd. tudi vsake sorte drevesca se morejo pri meni naročiti kakor tudi več sort tujega krompirja najnovejših sort se pri meni nabaja in po najnižji ceni prodaja.

Za rast vseh pri meni kupenih semen sem jaz porok.

M. Berdajs.

Podučiteljska služba.

Na dvorazrednici v Ponkvi z dohodki IV. razreda in stanovanjem se razpisuje.

Prositelji imajo svoje prošnje, potem predstavljene šolske gosposke do konca februarja 1877 poslati krajnemu šolskemu svetovalstvu na Ponkvi.

Okrajni šolski svet Šmarijski, 26. januarja 1877.

2—3

Predsednik: Haas, m/p.